

KUŽIŠ ?!

LIST ZA MLADEŽ - 13. LIPNJA 2014. - BROJ 80-81

NAPROKUN
LJE TO!

IZDVAJAMO:

STAJALIŠTE:
Što dalje? – 4

PREDSTAVLJAMO:
Katarina
Dumančić – 7

SPORT:
Obnovljen
SOŠOV – 9

GLAZBA:
Moskva – 21

FOTO MJESECA

Posljednji dan u srednjoj školi!

KUŽIŠ ?!

List je besplatan

Osnivač:

NIU »Hrvatska riječ«

Nakladnik:

NIU »Hrvatska riječ«

Trg cara Jovana Nenada 15/II

24000 Subotica

Za nakladnika:

Ivan Karan

Urednik izdanja:

Davor Bašić Palković

Suradnici:

Ana Ivković, Ivan Kovač,

Ivana Rudić, Nevena Balažević,

Donna Diana Prčić,

Maja Brustulov

Lektura:

Nikolaj Vasiljčuk

Korektura:

Mirko Kopunović

Tehnički prijelom:

Thomas Šujić, Jelena Ademi

Fotografije:

Antonija Sudarević, Vedran Jegić

E-mail:

kuzis07@gmail.com

Web:

www.hrvatskarijec.rs

Tisak:

»Rotografika« d.o.o. Subotica

List izlazi uz potporu
Tajništva za kulturu i javno
informiranje Autonomne
Pokrajine Vojvodine,
kao i uz povremenu potporu
Ministarstva kulture
Republike Srbije

Ana Ivković

Igra

Igra je, kažu, jedna od važnih karakteristika čovjeka. Ona je znak njegove slobode, inteligencije i potrebe za uživanjem. Kao dio odrastanja, igra je uvijek shvaćana kao posebna povlastica djece. Potpuno se prepustiti igri i zaboraviti na svijet oko sebe, dopustiti igri da te uvuče u svoj svijet s posebnim pravilima i zakonima, dječja je sposobnost na kojoj im možemo zavidjeti. Ipak, napuštanje djetinjstva nije nepovratno napuštanje svijeta igre. Zaigranost čovjeka prati i poziva ga da joj se prepusti. No, osjećaj odgovornosti i potreba za radom zaustavljaju nas pred izazovima igre. Sada ona više nije naš način života i provođenja dana, nego joj se vraćamo tek kao nagradi nakon završenog posla. Iako rjeđa i drugačijih oblika, igra nam možda postaje još dragocjenija.

Stari su Rimljani posebnu pozornost pridavali igri. Njihova su djeca u svijet odraslih ulazila ostavljajući svoje igračke u posebne prostorije. Od mnogobrojnih sačuvanih igračaka, vidimo kako su igre za njih imale važno mjesto. Čuvali su igračke kao vrijedne uspomene, jer nas je igra u djetinjstvu sve oblikovala i utjecala na to kakvi ćemo biti danas. Igre u skupini i društvene igre prve su nas naučile kako se nositi s porazom i kako se natjecati za pobjedu. Već je tada bilo važno razlikovati svijet igre od realnog svijeta i znati reći: »To je samo igra!«, onda kada se nismo našli na pobjedničkoj strani. U igri nikad nisu rado birani oni koji se nisu znali ponašati timski, koji se nisu htjeli prilagođavati drugima, ili su bili grubo. Tako smo se, ako smo se htjeli igrati, morali učiti kolegijalnosti. Ipak, i dječje igre znaju suočiti svoje najmlađe igrače s okrutnim svijetom. Oni koji su nespretniji i sporiji, često su izbačeni iz igre. I takvo iskustvo vodi prepoznavanju vlastitih granica, ali opet potiče na daljnju borbu za ostvarivanje uspjeha. I naravno, tko od nas nije igrao igre uloga? Imitirajući odrasle, presvlačeći se ili krišom uzimajući alat, mnogi su vjerojatno već sanjali o svom budućem zanimanju. Neki su snovi ostali samo u dječjim igrama, no neke su igre vodile i do prepoznavanja vlastitih talenata.

U svijetu koji nam nudi zabavu na sve strane, ipak se ne čini sve jednako zanimljivim. Znati izabrati pravu stvar, jedan je od stalnih izazova. Ponekad izabrati igru? Vjerujem da će nas prava igra vratiti iskrenom smijanju, osvježiti druženja prijatelja i pokrenuti naše misli, maštu, pokrete ili riječi u smjeru koji će i nas same iznenaditi. U zaigranosti otkrivamo i sebe i vlastite mogućnosti. Također, otkrivamo i drugoga. Vidjeti dobro nam poznate ljude u igri, ponekad nas može iznenaditi. Tada otkrivamo čovjeka koji na tren ostavlja brige i postaje »homo ludens«, čovjek koji se igra. Takav zaigrani čovjek skriva se u svima nama. Zatrpan je obvezama i odgovornostima, ali i pokraj svega, ponekad je dobro dati mu da on preuzme kontrolu. U tom trenutku otkrivamo čar igre!

Dilema – što dalje?

Završavanje srednje škole i izbor fakulteta (naravno za one koji odluče nastaviti sa školovanjem) jedna je od najvećih prekretnica u životu čovjeka. Odlučiti se za fakultet nije lako – to umnogome može odrediti budućnost koja vas od tada očekuje. Zbog toga što ova odluka na prvi pogled zatvara tako veliki broj vrata, može se činiti zastrašujućom. Neću lagati – i jest zastrašujuće!

Razmisliti o svemu što te zanima, postaviti cijeli život pred noge, odlučiti se za jednu stvar za koju nisi sasvim siguran da te zanima najviše, a potom graditi ostatak života na njoj... A to nisu jedine poteškoće – u ovakvim trenucima podložni smo poteškoćama glede vlastita identiteta: pitamo se tko smo i što smo, zašto smo ovdje i koja je naša zadaća u društvu i u ovom svijetu. Pitamo se koje su naše kvalitete i imamo li ih uopće, te kako ih možemo najbolje izraziti. Svakodnevno nam je potrebno od osam do deset sati sna, a mi ipak dobivamo svega šest. A najvažnije životno pitanje stoji pred nama i sve se više približava.

Profesionalna orijentacija

Za početak, najtoplije preporučujem svim maturantima da odu na profesionalnu orijentaciju. Puno puta nismo ni svjesni nekih svojih kvaliteta, ili ih jednostavno zanemarimo, zapostavimo i zasjenimo svojom nesigurnošću. Ovi su testovi divna prilika da se ponovno otkrijete ili da vas netko ponovno otkrije – da vas pogura i pruži vam pogled unutar sebe. Brzo ćete ili postati svjesni atributa kojih ranije niste bili, ili ćete naučiti kako već vrlo poznate attribute predložiti u nešto konkretno i praktično. Ukratko, suziti će vaš izbor i

Za početak, svim maturantima najtoplije preporučujem da odu na profesionalnu orijentaciju

otvoriti vam oči. Čak iako ste vrlo samopouzđani i ako ste već donijeli odluku o nastavku školovanja, dodatne informacije ne mogu škoditi.

Sužavanje popisa nekada ne mora biti toliko dobro, jer, što ako sam podjednako dobar u dvjema stvarima? Rješenja su mnogostruka: važno je razumjeti kako biranje fakulteta ne zatvara toliko puno vrata koliko nam se čini. Biolog i dalje može biti profesor, dok profesor književnosti ne mora nužno biti prosvjetni djelatnik. I dok hobiji možda ne djeluju kao ozbiljno rješenje, pojedini mogu prerasti u veoma ozbiljne pothvate, poput raznovrsnih organizacija, društava, volonterskih akcija ili drugog posla!

Upoznaj sebe!

Vrlo je važno upoznati sebe i postaviti se ispred svih ostalih u ovim trenucima – na kraju krajeva, ovo je tvoj život! Praviš odluku koja će utabati put za ostatak tvog života, a pokraj toga, samo ćeš ti prolaziti kroz ono što odabereš iduće tri-četiri godine, ne tvoji roditelji, baka ili sestra, zato je bitno da napraviš odluku koja će tebi biti najbolja. Nije kao da ćeš živjeti svoju odluku... do kraja života. Zato bez pritiska!

No, šalu na stranu, nije glupost kada kažu: »Radi ono što voliš i nijedan dan

nećeš morati ići na posao.« To je ultimativni cilj! Tako da kad me netko pita zašto sam izabrao baš taj fakultet, odgovaram kako je to jednostavno nešto što volim raditi i što me čini sretnim, ispunjava moju viziju mene kao potpune osobnosti, pa ću pokušati napraviti od toga nešto profesionalno. Nije jednostavno odlučiti se za praćenje svojih snova, ali kada jednom to uradite, više nikada nećete željeti natrag.

Ne odustajte!

Također je fundamentalno ne odustajati. Odluke nisu lake i svaka može sa sobom nositi razno trnje i grmlje, a, ne znam kako ovo reći, a da ne zvučim »cliche«, možda je baš taj put onaj koji nas vodi do velike stvari. Odustajanjem ne postignemo ništa – nismo otkrili kraj tog puta, a pritom biramo drugi, koji može biti podjednako gadan. Odustajanje nas vodi samo dalje i dalje od uspjeha – ako ste pregurali pola puta, isto tako ćete moći prijeći i drugu polovicu. Neuspjeh je još jedna nesreća kojoj ne trebamo okrenuti leđa. Svi smo upoznati s neuspjehom, svi smo se s njime suočili i ne smijemo mu više dopustiti da nas obori s nogu i oduzme nam snove. Ako vam neuspjeh pokuca na vrata i ako se dogodi da mu otvorite vrata, najbolje što možete učiniti je da gostu zalupite vrata. Naučili smo nešto! Sada znamo kako zvuči kada neuspjeh pokuca na vrata, stoga sljedeći put nećemo otvoriti.

I važno je ne obeshrabriti se. Ne možemo biti sigurni u ispravnost naših odluka, ali moramo biti sigurni u ispravnost sadašnjosti koju živimo, inače se ne možemo nadati svijetloj budućnosti.

Ivan Kovač

Prva generacija maturanata koji su nastavu pohađali na hrvatskom jeziku

Subotičkoj Gimnaziji »Svetozar Marković«, u kojoj to već nije neka novina, nedavno se pridružila još jedna srednja škola koja se može pohvaliti generacijom maturanata koja je nastavu od prvog do četvrtog razreda slušala na hrvatskom jeziku. Radi se o Politehničkoj školi u Subotici i odjelu 4. GFT, smjer grafičari tiska.

Odjel je brojio 12 učenika, a činili su ga: Tanja Benčik, Dajana Davčik, Filip Demo, Tanja Horvat, Ella Losoncz, Emina Muratović, Nenad Rajnović, Bojan Stipić, Ivan Šimunović, Tatjana Štigmund, Sanja Travica i Dragana Vojnić. Razredni starješina bio im je Zvonko Vuković.

Kao i svi drugi učenici, srednju će školu pamtit i po lijepim, ali i onim manje lijepim danima. Također, kao i u većini drugih odjela, tako je i ovdje bilo onih boljih i onih lošijih đaka, a dvije učenice izdvajaju se postignutim rezultatima u učenju i znanju. Tanja Horvat i Tanja Benčik se mogu pohvaliti prosjekom 5,00 tijekom sve četiri godine. Tanja Benčik se istaknula i predstavljanjem škole na republičkom natjecanju iz grafičarstva na kojem je osvojila treće mjesto u državi, dok je Tanja Horvat sudjelovala na Pokrajinskoj smotri recitatora na hrvatskom jeziku i školske 2012./13. osvojila nagradu. Učenici su bili aktivni u školskom parla-

mentu, pojedinim sekcijama, a svoje će srednjoškolske dane pamtit i po ekskurzijama. Kako se radi o strukovnoj školi, neki od učenika neće nastaviti daljnje školovanje, dok nekolicina planira upisati fakultete – od DIF-a, preko Škole unutarnjih poslova, do Visoke škole za obrazovanje odgojitelja... Nedavno su imali maturalsku večer u restoranu »Spartak«. Nadamo se da su se lijepo proveli, a redakcija KUŽIŠ?!-a želi im sve najbolje u daljnjem profesionalnom i privatnom životu.

E. K.

NOVI ODJEL OD JESENI

U školskoj 2014./2015. na hrvatskom nastavnom jeziku u Politehničkoj školi moći će se upisati 30 učenika na četverogodišnji smjer – izvođač instalaterskih i završnih građevinskih radova.

FENOMENOLOGIJA

O TOLERANCIJI, FEMINIZMU I JOŠ PONEČEMU

Tolerancija i feminizam idu zajedno. Poštovanje različitosti na način da svi imamo jednaka prava i jednake uvjete za život i sve njegove aspekte

Smart phone, fitness, organska hrana, Conchita, tolerancija, korumpiranost, moda, must have, Xbox, feminizam, politika, politika, politika, demokracija, celebrity, starleta, anti-age, ljudska prava. Prioriteti u sređivanju svijeta ne postoje. Postoji samo niz različitih velikih problema na koje većina ne obraća pozornost, zbog svega drugog što nas okružuje. Stoga, ona početna predugačka rečenica pukog nabiranja predstavlja upravo to. Niz malenih nebitnih stvari koje nam nameće društvo putem medija. Svaka generacija imala je svoje nebitne stvari, koje su u nekom razdoblju postale neophodne. Našu generaciju su umjesto Tita, štafete, pionira, žvakaćih guma i radnih akcija, zahvatile mnogo suvremenije stvari i mnogo bezazlenije. Ponekada se u tom predugom nizu onoga što nam je potrebno da bismo preživjeli, javi i neki pojam koji je doista bitan za bolje društvo i za ljepši suživot.

Tolerancija

Pojam tolerancija u Anićevom rječniku objašnjen je ovako: »odnos koji u potpunosti prihvaća drugoga, drugačije običaje, druge narode, uvjerenja, mišljenja; snošljivost, trpeljivost«. Definicija samog pojma je valjana i dovoljno obuhvaća za vrijeme u kojem je nastala, ali problem je u danim sinonimima. Oba sinonima su previše grube riječi. Prihvaćanjem drugoga i drugačijeg mišljenja čovjek ne bi trebao osjećati nikakvu vrstu trpljenja. U svijetu u kojem je svatko različit ne postoje okomitosti normalnoga, s obzirom na to nitko ne može biti trpitelj nečega, jer bi u tom kontekstu svi bili trpitelji. UNESCO je 1995. godine dao definiciju tolerancije, koja nastoji unaprijediti tradicionalno sagledavanje kako je riječ o pukoj trpeljivosti, gdje većina trpi manjinu, i moćni one manje moćne. Ta definicija glasi ovako: »Tolerancija je poštovanje, prihvaćanje i uvažavanje bogatstva različitosti u našim svjetskim kulturama, naša forma izražavanja i način da budemo ljudi. Ona je zasnovana

na znanju, otvorenosti, komunikaciji i slobodi mišljenja, savjesti i uvjerenju. Tolerancija je harmonija u različitostima. To nije samo moralna dužnost, to je također politički i zakonit zahtjev. Tolerancija, vrlina koja mir može učiniti mogućim, pridonosi mijenjanju kulture rata u kulturu mira... Tolerancija nije koncesija, dobrodušnost ili popustljivost. Tolerancija je iznad svega aktivan stav potaknut priznanjem univerzalnih ljudskih prava i fundamentalna sloboda drugih.« Danas se tolerancija najviše povezuje s LGBT

stvo je, smatraju, jedina metoda kojom će se uvesti spolna ravnopravnost, a najvažniji zadatak jest potaknuti žene na obrazovanje i političko participiranje.

Zanimljivo je spomenuti kampanju »Ban Bossy«. Američka udruga Girls scouts, skupa s medijskom kućom Lifetime ove je godine pokrenula kampanju »Ban Bossy«. Kampanja je privukla pozornost mnogih uspješnih žena današnjice, poput Beyoncé, Jane Lynch, Condoleeze Rice, Diane von Furstenberg, Jennifer Garner. Cilj ove kampanje

BAN BOSSY

je pojačati samopouzdanje kod djevojčica. Ideja je zabraniti riječ »bossy« ili šefovanje. Zašto? Nije problem u riječi, problem je u kontekstu u kojem se ona koristi i u onome što nosi u sebi. Za dječake koji su »nametljivi« što se tiče svojih ideja govori se kako su ambiciozni, dok se djevojčicama za isto pripisuje da šefuju. Kampanja »Ban Bossy« također želi potaknuti žene da se zauzmu za sebe na radnom mjestu, zahtijevaju priznanja za svoja postignuća, te učine napredak u zatvaranju rodnog jaza u plaćama i pozicijama moći. Istraživanja pokazuju kako je ženama teško izboriti se za sebe, jer ih se od malih nogu odgaja da se ponašaju kao dame, što znači da budu skromne i ponizne.

Tolerancija i feminizam idu zajedno. Poštovanje različitosti na način da svi imamo jednaka prava i jednake uvjete za život i sve njegove aspekte.

Feminizam

Iskoristit ću definiciju s najpopularnije enciklopedije na svijetu, Wikipedije. »Feminizam je naziv za skupinu ideologija, dakle radi se o feminizmima, i političkim pokretima kojima je cilj bio poboljšanje položaja žene u društvu, odnosno izjednačavanje prava žena s pravima muškaraca.« Ova definicija je, kao što vidite, proširena zbog raznih oblika feminizma. Voljela bih izdvojiti liberalni feminizam, koji podržavaju one feministice koje vjeruju u postojeći društveni sustav, kojeg treba popraviti, a ne rušiti. Zakonodav-

Ivana Rudić

PREDSTAVLJAMO: KATARINA DUMANČIĆ IZ SRIJEMSKE MITROVICE

Mlada talentirana pjevačica

Ostvarila je veliki uspjeh ulaskom u finale natjecateljskog showa »Ja imam talent«, a njena najveća želja je postati operna pjevačica

Katarina Dumančić se prije dvije godine pojavila u emisiji »Ja imam talent« i svojim glasom oduševila kako žiri tako i širi auditorij. Sa samo jedanaest godina ušla je u finale najpoznatijeg natjecateljskog showa i proslavila svoj grad, Srijemsku Mitrovicu. Danas ova djevojčica ima 13 godina i završava šesti razred osnovne škole, a pokraj toga ide i u glazbenu školu i na solfeđo. Kaže kako u slobodno vrijeme, osim pjevanja, voli slušati Lady Gagu i svirati violinu, a bavi se i fotografiranjem. Njena najveća želja je postati operna pjevačica, ali i upoznati Lady Gagu i Josipu Lisac, te posjetiti Pariz.

KUŽIŠ?! S koliko si se godina počela baviti pjevanjem i kako se rodila ljubav prema pjevanju?

Pjevanjem se bavim od malena. Od svoje treće godine sam počela pjevati pjesme Celine Dion i stranu glazbu, jer se u mom domu oduvijek slušao rokenrol, ali se nitko osim mene ne bavi glazbom.

KUŽIŠ?! Ideš i u glazbenu školu?

Da, idem i u glazbenu školu. Završavam šesti razred osnovne škole i usporedno završavam i nižu glazbenu školu. Obožavam svoju nastavnicu violine Vesnu Stojišić i upravo je ona zaslužna za moj dosadašnji uspjeh u glazbenoj školi.

KUŽIŠ?! Stižeš li uskladiti sve obveze?

Pogotovo sad pred kraj školske godine imam jako puno obveza, ali ako se dobro organiziraš, stigneš sve. Svoje vrijeme rasporedim za sve obveze, a glazbenu školu imam dva puta tjedno. Naposljetku mi ostane i slobodnog vremena tijekom kojeg se odmaram i uživam u svojem omiljenom hobi, pjevanju.

KUŽIŠ?! Pjevaš li u nekom bendu, imaš li nastupe?

Sada trenutačno ne pjevam nigdje, osim za svoju dušu. Prije sam pjevala u bendu koji se zove »Lost professors«. Bend su činili nastavnici iz glazbene škole i bilo ih je četvero, a ja sam pjevala. Oni su svirali jazz glazbu, i s njima sam nastupila na mitrovačkom Jazz festivalu, ali momentalno nemamo nastupa.

KUŽIŠ?! Koju vrstu glazbe najviše voliš i imaš li nekog uzora među glazbenicima?

Volim sve vrste glazbe, osim narodnjaka. Ipak, najviše slušam Lady Gagu i nju jednostavno obožavam. Upravo ona i njene pjesme, kao i Christina Aguilera, najviše odgovaraju mojem glasu. Da, imam uzor i to je Edith Piaf. Slučajno sam jednom prilikom na radiju čula za nju, ukucala sam njeno ime na internetu i veoma mi se svidjela njena glazba, tako da sam je počela pjevati i slušati.

KUŽIŠ?! Ono po čemu si poznata jest tvoje pojavljivanje u emisiji »Ja imam talent«...

Na natjecanje sam se prijavila čisto radi zabave i željela sam vidjeti što ljudi misle o mom pjevanju. Nisam ni sanjala da će to sve biti tako ozbiljno i da ću ući u finale. Bila sam peta i prezadovoljna sam. Kada sam prošla dalje u finale osjećala sam se fenomenalno. Najviše su se obradovali moja obitelj i prijatelji iz škole, ali i cijela Srijemska Mitrovica.

KUŽIŠ?! Jesi li imala punu potporu prijatelja, roditelja i rodbine? Kako si se osjećala tijekom natjecanja?

Kada sam prošla u finale, prijatelji iz škole su me izgrlili i izljubili, a napravili su i velike plakate na kojima su ispisali moje ime i čestitali mi na ulasku u finale. Imala sam stvarno veliku potporu svih ljudi, kako iz škole, moje obitelji, grada, žirija natjecanja, itd... Osjećala sam se divno i takav predivan osjećaj nisam imala nikad u živo-

tu. Nadam se da će ih biti još, mislim na natjecanja, jer sam stekla puno prijatelja s kojima i dalje održavam kontakt preko Facebooka.

KUŽIŠ?! Je li popularnost utjecala na tebe?

Pa, život mi se i nije promijenio, ista sam kao što sam bila i prije pojavljivanja na televiziji. Mislim kako ne postoji osoba kojoj slava ne godi, i baš je tako i meni godilo kad me ljudi sretnu na ulici. Bila sam jako ponosna kad su mi ljudi prilazili i čestitali.

KUŽIŠ?! Kako vidiš svoju budućnost? Hoćeš li se nastaviti baviti pjevanjem i što planiraš za dalje?

Pjevanjem ću se svakako nastaviti baviti. Još kao mala željela sam postati operna pjevačica. Iako nemam iskustva na velikoj sceni, dok pjevam nikad nisam imala tremu i zato se nadam da će mi se moj san ostvariti i da ću jednog dana pjevati opernu glazbu.

Ana Dujić

MODNI KUTAK

Ženski šeširi kroz povijest

Trebat će vremena da trend nošenja šešira zaživi među širom ženskom populacijom, ali vrata za njegov veliki povratak širom su otvorena

Vrlo je dobro poznato kako je kroz povijest šešir bio neizostavan ženski modni detalj. Ne samo neizostavan, već i obavezan! Žena je sve do početka dvadesetog stoljeća (čak do polovice dvadesetog stoljeća) po izlasku iz svoga doma bila obavezna nositi šešir ili neko drugo prigodno pokrivalo za glavu. Tako su nalagali bonton i tradicija. Kako bi žene diljem svijeta lakše podnijele to patrijarhalno breme, šeširi su postajali estetski sve privlačniji i oku ugodniji (sukladno danoj modnoj, pa i povijesnoj epohi). Naravno, ekstravagantne, unikatne i skupocjene šešire u povijesti nosile su pripadnice aristokracije, a kasnije tijekom dvadesetog stoljeća pripadnice više srednje i visoke klase. Ali, kako to obično biva, replike unikatnih šešira su rađene od jeftinijih materijala, te su gotovo sve žene mogle ispratiti modu svoga doba. Nakon nekoliko desetljeća stanke, šešir se vraća na velika vrata i to zahvaljujući modnoj ikoni Kate Middleton. Šeširi su neizbježan detalj skoro svake njezine odjevne kombinacije. No, kako bismo si mogli predložiti kakvu je modnu inovaciju napravila Vojvotkinja od Cambridgea, valja se vratiti u prošlost i napraviti pregled transformacije šešira od svog početka do današnjeg dana.

Funkcionalna uloga

Tijekom osamnaestog stoljeća šešir je imao prvenstveno funkcionalnu ulogu. Takozvani pastirski šeširi služili su za zaštitu od sunca budući da u to vrijeme suncobrani nisu bili popularni. S obzirom na činjenicu da su tijekom osamnaestog stoljeća visoke perike bile aktualne, poseban šešir načinjen od drvenih traka štiti je periku od naleta vjetra. S kraja osamnaestog stoljeća, posebice zbog velike društvene promjene koju je donijela Francuska revolucija, šeširi se počinju raditi od jednostavnijih materijala, poput pamuka. Ekstravagantni i skupocjeni šeširi postaju predmetom prijezira, jer su godinama unazad bili obilježje aristokracije. Tijekom druge polovice devetnaestog stoljeća šeširi dobivaju na veličini i ekstravanciji. Ponovno se rade od skupocenih materijala. Nerijetko su bili ukrašeni svilenim cvjetovima i trakama koje su se ispod brade vezale u mašnu. Početkom dvadesetog stoljeća šeširi su i dalje glomazni i upadljivi. Osim cvijeća, perje je popularan ukrasni dodatak šeširima. Dvadesetih godina dvadesetog stoljeća u modi je kratka kosa (vrlo popularna »bob« frizura). Sukladno tome i šeširi mijenjaju svoj dizajn – dobivaju izgled zvona. Tridesete godine dvadesetog stoljeća obilježavaju plitki šeširi širokog oboda i osim kao mod-

ni dodatak, bili su i funkcionalni pri zaštiti od sunca. Četrdesete godine obilježene su Drugim svjetskim ratom, te se može zaključiti kako šešir postaje jednostavniji i skromniji. Pedesete godine dvadesetog stoljeća označile su svojevrstan odlazak šešira s modne scene. Oni su bili malih dimenzija i žene su ih sve rjeđe nosile. Šezdesetih i sedamdesetih godina naglasak je bio na volumenu kose, te za šešire nije bilo mjesta. Osamdesetih godina Lady Diana vraća šešir u modu, međutim taj trend nije zaživio među pripadnicama običnog puka.

Vrata za povratak

Posljednja četvrtina dvadesetog stoljeća obilježena je unisex modom, te šešir gubi svoj prvobitni značaj. Ipak, zahvaljujući masovnim medijima, dovoljno je da jedna svjetski poznata i utjecajna osoba napravi modni iskorak kako bi ju slijedile tisuće žena diljem svijeta. Upravo je to napravila Kate Middleton. Svoje jednostavne odjevne kombinacije u gotovo svakoj prilici dopuni unikatnim šeširom. Uglavnom se radi o šeširima malih dimenzija. Trebat će vremena da trend nošenja šešira zaživi među širom ženskom populacijom, ali vrata za veliki povratak šešira širom su otvorena!

Nevena Balažević

POKRAJINSKA SPORTSKA MANIFESTACIJA ODRŽANA

SOŠOV ponovno nakon 25 godina

Poslije četvrt stoljeća od kada su vojvođanski đaci s ponosom sudjelovali na posljednjoj Sportskoj olimpijadi školske omladine Vojvodine, obnovljen je čuveni SOŠOV. Pod pokroviteljstvom Pokrajinskog tajništva za sport i mladež, a u suradnji sa Savezom za školski sport Vojvodine, nakon dvadeset i pet godina, oko dvije tisuće đaka iz sto pedeset osnovnih škola s teritorija čitave AP Vojvodine po-

novno su dobili priliku u ime svojih škola natjecati se u raznim sportovima na najvećem školskom natjecanju.

SOŠOV je održan od 30. svibnja do 1. lipnja u Somboru. Osnovci su imati prilike natjecati se, učiti što je fer igra, koji su zdravi stilovi života i ponijeti uspomene koje će pamtili čitavog života. Svečano otvorenje SOŠOV-a priređeno je u Sportskoj dvorani »Mostonga«.

Školski sport je prioritet rada Pokrajinskog tajništva za sport i mladež, jer je to skrb o mladima i njihovom zdravlju na prvom mjestu, a SOŠOV je samo jedna od aktivnosti Strategije za razvoj školskog sporta u AP Vojvodini.

Rezultate po disciplinama, kao i više fotografija s natjecanja, možete pronaći na internetskoj stranici: www.skolskisportvojvodine.rs.

ČUDNI AMERIČKI ZAKONI

Traženje smisla u besmislenom

Čujemo često kako su Amerikanci u puno toga daleko napredniji od svih ostalih naroda. Neki će tvrditi i kako je Amerika uistinu ne jedna od, već najprogressivnija i najliberalnija država na svijetu. Dakle, the most, the best, naj naj, vrh vrhova. To je možda i istina kada su u pitanju sloboda govora, sloboda medija, vladavina prava i slično. Obećana zemlja doista to jest, u odnosu na ostatak svijeta. Međutim, postoji puno toga što u ovoj velikoj i bogatoj zemlji ne funkcionira baš kako bi trebalo.

Naravno, sve ovisi o tome u kojoj se saveznoj državi nalazite, pa ponekad čak i u kom gradu se nalazite u danoj državi, jer ako određena pravila važe u jednoj saveznoj državi, ne znači i da nema gradova ili manjih mjesta koji se smatraju iznimkama od istih pravila. Za glavni primjer uzet ćemo grad New York, u kojem su, usprkos tome što je jedan od najpopularnijih gradova na svijetu i u kojem bi mnogi željeli živjeti, na snazi zakoni za koje bi Amerikanci rekli »make absolutely no sense«.

Veliki brat je istinit

Ukoliko i pomislite otvoriti limenku pive nasred ulice, bilo to i ispred vaše same kuće, znajte da ste već na skoro pa sigurnom putu za plaćanje kazne od \$25. Ovo zvuči užasno slično Velikom Bratu o kojem je George Orwell pisao u knjizi »1984«, ali sama činjenica da pomišljate načeti limenku Budwisera ili Coorsa znači kako je već držite u ruci, a sam taj akt može vas dovesti u neugodnu situaciju u slučaju da naletite na »coppera«, kako je Del Boy s punim poštovanjem nazivao policijskog službenika.

Također, za izvršitelje zakona postoji nešto iritirajuće kada su u pitanju papirne vrećice smeđe boje. Naime, kada kupite limenku piva u dućanu, prodavač je tradicionalno stavi u smeđu vrećicu. Takav je običaj tu, valjda. Međutim, za izvršitelja zakona ta nevina vrećica smeđe boje znači opasnost. Ne, nije u pitanju nikakva vrsta rasizma, ali se definitivno ne radi ni o čemu što ima ikakvog smisla. Pitanja koja vam zna u tom trenutku postaviti su neugodna, a jedno od tih je i »Zašto držite brown bag u ruci? Osobnu molim«.

Posjedovati načetu limenkicu alkohola u autu koji se kreće, ima nekakvog smisla. Don't drink and drive, pametno je upozorenje. Međutim, zamislite da se nalazite na zadnjem sjedištu svoga parkiranog auta, dakle koji nije upaljen, ne kreće se, vaše su ruke daleko od volana, i uživate u gutljaju svoga pića slušajući Eaglese. Ne zadugo, jer je tu negdje i policijski službenik koji vrebava i uhodi, ponekad i u civilu. Not on my duty!

Posjedovati načetu limenkicu alkohola u autu koji se kreće ima nekakvog smisla. »Don't drink and drive«, pametno je upozorenje. Međutim, zamislite da se nalazite na zadnjem sjedištu svoga parkiranog auta, dakle koji nije upaljen, ne kreće se, vaše su ruke daleko od volana, i uživate u gutljaju svoga pića slušajući Eaglese. Ne zadugo, jer je tu negdje i policijski službenik koji vrebava i uhodi, ponekad i u civilu. Not on my duty!

Tko još spava?

Kad smo već kod auta koji stoji u mjestu s ugašenim motorom, postoji još jedna zanimljivost. Ako putujete iz Kentuckyja u Maine, a zadrijema vam se baš negdje na pola puta, neka to bude država New York (mada ovo važi i za druge savezne države),

neka vam na pamet ne padne da stanete negdje na parkiralište ili u slijepu uličicu odmoriti očne kapke. NYPD (New York Police Department) to strastveno mrzi. »Izvoli platiti sobu u motelu, nećeš se ti meni izležavati u svom vlastitom autu«, otprilike bi sarkastično rekao Pervan iz Večernje škole. Dakle, nema spavanja u autu, čak i da ste beskućnik.

Kad smo kod spavanja (pa ovome nikad kraja), mislili ste da se možete odmoriti gdje god to poželite? Zabranjeno je čak i

zatvoriti oči, a još manje leći vodoravno ili podići noge na prazno sjedište do vas u metrou, u praznom vagonu. Za to se također plaća velika kazna, a u ovisnosti o službeniku mogu vas i privesti. Želite se vertikalno odmoriti u parku na praznoj klupi (ah, ta horizontala) kada na vidiku nema ni živog vrapca a kamoli ljudskog bića? Slučajno ste ušli u Central Park poslije ponoći jer ste se zagubili tražeći samoga sebe u mnoštvu nebodera, pa vam park dođe kao savršeno sredstvo za orijentiranje? Freeze! Dužnost NYPD-ja je ukloniti takve kriminalce s ulica New Yorka. Za dobrobit naroda, jer je njegova sigurnost na drugom mjestu.

Tomislav Perušić

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE

Ljetna događanja

Dok će neki ljenčariti na plaži, neki će raditi sezonske poslove, ali slobodno vrijeme je dušu dalo za nezaboravne avanture. Budite u ugodnom društvu, pronađite atraktivne sadržaje i neka vam ovo bude najbolje ljeto do sada!

Ljeto je već tu! Tko voli vrućine, dočekao je svoje omiljeno doba godine i sad je vrijeme za guštanje. Naravno, ako su ispiti položeni! Onaj tko nije položio, neka požuri, sezona dobrog provoda je uzela maha i osjeća se u zraku miris ljetne tulumске groznice. Neki kažu kako je novac nužan za sve što naumimo, ali kad bismo znali koliko nam je za sreću potrebno malo, razmislili bismo još jedanput. Kava u centru grada, shopping i boca na stolu navečer u klubu, mogu se ponekad nazvati ventilom za izbacivanje energije, dapače, odlično se možete provesti, ali postoji toliko načina za iskoristiti ovo ljetno vrijeme i uživati u toku dana i noći, a da ne uključuju novčanik pun valuta! Jedna od opcija koju bih mogla preporučiti su ulični i open-air festivali, koji imaju posebnu čar u ovo najljepše doba godine. Performansi na cesti, programi ispunjeni plesom, tradicionalnim igrama, sportskim događanjima i koncertima na trgovima, znaju unijeti dašak sreće i ispuniti srce i to samo dok šćete ili sjedite na klupi u parku.

Cest is d Best

Gdje god odlučili biti tijekom praznika, sigurno ćete se u jednom trenutku naći nasred nekog grada i šetati ulicama, bilo pokraj mora, rijeke ili u samom centru. Evo, upravo sam se vratila iz šetnje nakon cjelodnevnog učenja i rada na fakultetu i ulice su prepune kako turista, tako i domaćih purgera i brojnih studenata iz cijele zemlje. Na svakom koraku sam uspjela čuti glazbu koja je dopirala sa svih strana i prošetala sam pokraj štandova na Zrinjevcu, Jelačićevom i Cvjetnom trgu. Cest is d Best, međunarodni ulični festival je okupirao cijeli središnji dio Zagreba i imala sam priliku vidjeti toliko nasmijanih prolaznika zbog zabave koje je bilo u izobilju. Doista, samo sjesti s prijateljima u parku i gledati ljepotu nadolazećeg razdo-

blja. No, ako ste vatreni fanovi grupa koje nastupaju, poput Zabranjenog pušenja ili Frajli, tribine i prvi redovi mogu biti samo vaši! Nek' vas ne zanima što će reći pokraj vas o vašim glasovnim sposobnostima, samo se prepustite trenutku i ne mislite na obveze. Pogotovo kad je vaša numera u pitanju. »Zagrlj život u ritmu muzike za ples!«

Stare dobre pjesme

Toliko starih dobrih pjesama sam čula samo u prolazu do centra, da sam počela razmišljati o vječnim hitovima. Michael Jackson kao jedan od kulturnih pjevača i danas budi emocije ljudi svih generacija. Od starijih gospođa do djece, svi su se razigrali na Zrinjevcu i dobra vibra se širila gradom

Zagrebom. Potom su parovi zaplesali tango i pokazali svoju strastvenu stranu ne mareći na vrijeme ni prostor oko sebe. Ulični performer i su izvodili mađioničarske trikove djeci, razmahali su se čunjevima i modelirali šarene balone na malom Cest festivalu. Zabava za sve uzraste, a samo je potrebno doći na lice mjesta i prepustiti se ugođaju.

To je samo jedan od načina za provesti se ovog ljeta. Sigurna sam da ste i sami kreativni i da imate ambicije otkrivati čari prirode. Dok će neki ljenčariti na plaži, neki će raditi sezonske poslove, ali slobodno vrijeme je dušu dalo za nezaboravne avanture. Budite u ugodnom društvu, pronađite atraktivne sadržaje i neka vam ovo bude najbolje ljeto do sad!

Donna Diana Prčić

KUŽIŠ ?!

Moskva

NAJBOLJI ALBUMI POPULARNE GLAZBE: THE GRATEFUL DEAD – »AMERICAN BEAUTY« (WARNER BROTHERS, 1970.)

Maestralna tvorevina hippy legendi

Krajem 60-ih i početkom 70-ih prošloga stoljeća, rockom Zapadne obale, tzv. »High Ashbery zvukom« vladala je grupa Grateful Dead. Djelovala je u postavi: pokojni Jerry Garcia (gitara, pedal steel gitara, bendžo, vokal), Bob Weir (vokal, gitara), Mickey Hart (bubnjevi), pokojni Ron Pigpen McKernan (vokal, klavijature i usna harmonika) i basist Phil Lesh. Skupina je uvijek navodila i tekstopisca grupe Roberta Huntera, kao ravnopravnog člana skupine. Spomenutih je godina na glazbenom polju ostvaren iznimno veliki napredak u studijskoj tehnologiji, ali nekim bendovima, prije svega onima koji su se zasnivali na živućim nastupima kakvi bijahu i Grateful Dead i dalje je bio draži stari, nedisciplinirani pristup snimanju. Zato je zreli zvuk albuma »Workingman's Dead« iz rane 1970., koji upućuje na korijenje u country, jazz i pop glazbi, donekle iznenadio njihove fanove. Ipak, tek kasnija ploča »American Beauty« nadživjet će sve ono što su uradili i nametnuti se kao njihov ključni album: bogata akustična instrumentacija koja uključuje i Garciju na pedal steelu i mandolinu, uz zaokružene vokale koji su složeni poput onih u »Crosby, Stills & Nash«, te suptilne električne intervencije. Ovom

pločom se skupina iskazala kao nešto veće od pukog pratećeg sastava karizmatičnoga Garcije. Po prvi puta Grateful Dead djeluju i djelaju poput kompaktna kolektiva s timom dorašlih autora, koji ovdje uključuje i Phila Leshu i Boba Weira, uz konstantnoga Garciju.

Uvodna skladba »Box Of Rain«, koju potpisuje Lesh, savršena je ilustracija novootkrivenog entuzijazma skupine za rad u studiju kojega su oni uvijek zanemarivali u odnosu na koncertne nastupe. Weir je autor radosne »Sugar Magnolia«, koja je jedan od vrhunaca albuma.

Ipak, Garcia je nesumnjivi šampion, jer ovdje potpisuje

moćnu trojku: »Candyman«, »Ripple«, te »Friend Of The Devil« i uz to ekspresivno opslužuje pedal steel gitaru. Završna skladba, »Truckin« himna je hippy generacije, posebice fanova grupe Deadheads. Maestralno odsviran, majstorski otpjevan, uz vokalne dijelove koji su njihov dodatni adut, ovaj je album složena ali i nenadmašna tvorevina, koja je poslužila kao uzorom mnogim skupinama duž Zapadne obale, do novijih skupina kakve su primjerice The Coral ili The Zutons. Ipak, o filozofiji Grateful Dead i njihovom odnosu prema pločama govori citat Jerryja Garcije iz 1972.: »Ploče nisu totalni indikatori, one su samo proizvod.«

Robert Tilly

SUPERMAN

NIKOLA KUJUNDŽIĆ (1861. – 1906.)

Rodoljub, intelektualac, pjesnik

Nikola Kujundžić Mišakov (Subotica, 9. veljače 1861. - Bajmak, 22. siječnja 1906.) poznati je književnik, popularni pjesnik, pisac, priznati publicist, prevoditelj, angažirani društveni i kulturni djelatnik.

Obitelj uglednih Kujundžića dala je niz svjesnih društvenih djelatnika, kojima se i Nikola pridružio dugogodišnjim upornim radom. U književnost ulazi kao osamnaestogodišnjak 1879. svojim rodoljubnim stihovima. Brzo stječe slavu, postaje najpoznatiji pjesnik svoga kraja. Možemo naći na tumačenje kako postoji mišljenje da je tome pridonijelo to što su njegove pjesme imale prigodničarsko obilježje. Kao što je dobro poznato, Nikola Kujundžić se istaknuo pisanjem pjesama za velika bunjevačka prela. Njegove prelske pisme nadvremeno sjedinjuju silne generacije bunjevačkih Hrvata. Prela su održavana od spomenute 1879. sve do 1942. godine. Dakako, najpoznatija mu je pjesma »Na veliko prelo 1879.«. Nikola Kujundžić zauvijek izlazi iz scene 2. veljače 1879. kada je održano prvo Veliko prelo u organizaciji »Pučke kasine« u hotelu »Pešta«, u bivšoj zgradi našeg Narodnog kazališta, u nazočnosti oko 1.500 gostiju.

Stoga, ako tako strogo pogledamo prigodničarsko pjesništvo, hoćemo li kritizirati autore nacionalnih himni? Jer, prelska pjesma Nikole Kujundžića i stihovi »Kolo igra tamburica svira«, koju je uglazbio Stipan Mukić, gotovo se može nazvati himnom bunjevačkih Hrvata.

Kujundžić je bio gorljivi ikavičar. Pripadao je struji hrvatskih kulturnih djelatnika koji su bili vrle pristaše ikavice. Uz Kalora Milodanovića i Miju Mandića bio je intelektualac koji je smatrao kako podunavski Hrvati trebaju formirati svoj književni standard utemeljen na štokavskoj ikavici. Izražavajući to uvjerenje 1885. se suprotstavio uvođenju ijekavice umjesto do tada korištene ikavice u časopisu »Neven«. Time je bio protiv prijedlogu Stipana Vujevića. Ante Sekulić je u Klasju naših ravni 2002. godine zapisao kako su jamačno i neki drugi ljudi oko »Nevena« bili ljubomorni na ikavicu, te se njome i dalje pisalo.

Robert Skenderović u »Ulozi jezika u nacionalnim integracijama Hrvata i Srba u ugarskom Podunavlju« navodi kako je jedan tabor smatrao da podunavski Hrvati trebaju oblikovati svoj književni standard temeljen na štokavsko-ikavskome narječju, što je među prvima zastupao novinar Kalor Milodanović, a kasnije su se u tu »ortodoksno bunjevačku skupinu« u Nevenu uključili učitelj Mijo Mandić i svećenik Nikola Kujundžić, uz posve opravdani argument da je upravo to narječje nekada bilo gospodujuće, jer su na njemu pisali najugledniji dalmatinski, slavonski i podunavski pisci (B. Kašić, M. P. Katančić, A. Kanižlić, M. A. Relković, S. Vilov, E. Pavić, G. Peštalić, G. Čevapović itd.).

Sve do pojave Miroljuba Ante Evetovića, Nikola Kujundžić je bio među najistaknutijim hrvatskim književnicima iz Bačke. Ali, Miroljub piše književnim hrvatskim jezikom, za razliku od Kujundžića.

Nikola Kujundžić je značajan temeljac našega stvaralaštva. Njegova su djela ušla u antologije proze i poezije bunjevačkih Hrvata objavljene 1971. godine, koju je sastavio Geza Kikić, a izdala Matica hrvatska.

Nikola Kujundžić je živio i radio u Bajmoku kao svećenik i župnik. Nije bio samo rodoljub, već i intelektualac. Prevodio je s mađarskog, njemačkog i talijanskog jezika.

Autor je knjiga: »Na Prelu velikom«, »Turci ili Izbori poslanički dolaze!«, »Put križa«. Bio je član Pučke stranke.

Priredio: Nikola Perušić

SAVJETNIK

Mobitel i ja

Mobiteli, laptopi i ostali tehnološki proizvodi su super stvar jer olakšavaju komunikaciju, učenje i pristup važnim informacijama. Osim svega toga, zabavljaju nas većinu vremena – no što ako pretjeramo?

U slučaju da ste zaboravili, mobiteli i nisu najzdravija stvar na svijetu, a osim što zrače, često nam odvlače pozornost zbog čega možemo biti loše društvo, a ponekad se čak i ozlijediti. Ako vam je nešto od ovih stvari postalo rutina, vrijeme je da promijenite navike.

#SPAVANJE PORED MOBITELA

Većina nas koristi alarm na mobitelu kao budilicu pa ga ostavljamo blizu glave. Osim što je nezdravo, može ometati san i pružiti nam podočnjake. Noć je vrijeme kada se trebate odmoriti stoga se preporuča mobitel staviti na drugi kraj prostorije kako nam ništa ne bi remetilo slatki san.

#NEČIŠĆENJE MOBITELA

Zamislite samo koliko stvari dnevno dotaknete, a ne operete ruke; kvake, stolice, drške u tramvaju, bicikl, ograde – a između svega toga tipkate po mobitelu i prinosite ga ustima? Vaš telefon je pun raznih bakterija stoga je važno da ga s vremena na vrijeme prebrišete nekim dezinfekcijskim sredstvom.

#TIPKANJE ZA STOLOM

Ima li išta iritantnije od osobe koja neprestano tipka po mobitelu dok sjedi u društvu za stolom? Ako se nalazite s friendovima ili obitelji, spremite mobač što dublje u torbu ili džep te uživajte u razgovoru i druženju s dragim ljudima – u ekran možete buljiti i kasnije.

#KORIŠTENJE MOBITELA PRIJE SPAVANJA

Osim što nije dobro spavati pored njega, ne preporuča se ni korištenje mobitela barem pola sata prije spavanja. Mobač i komp stimuliraju naš mozak zbog čega ćete teže zaspati.

#HODANJE I TIPKANJE

Sigurno ste bar jednom vidjeli osobu koja hoda ulicom i tipka. Osim što se često zabijaju u stupove, znakove i druge ljude, mogu im se dogoditi i ozbiljnije stvari. Gledaj kamo hodaš – poruka će tu biti i poslije.

#KORIŠTENJE MOBITELA U KUPAONICI

Nije se jednom dogodilo da je nekome mobitel završio u wc školjci ili kadi, a budući su naši telefoni i ovako puni bakterija, zaista nema potrebe da ga još nosimo u kupaonicu s nama. I da, pokušajte ne razgovarati pod tušem jer bi i vaš mobač mogao dobiti neočekivano osvježanje.

(www.teen385.com)

Pet trikova za uspješnije učenje

Znanstvenici koji proučavaju na koji način učimo još su prije nekoliko desetljeća predložili nekoliko jednostavnih tehnika koje vam mogu pomoći pri učenju. Ovi savjeti mogu pomoći svakome – od đaka prvaka koji uči tablicu množenja, do vaše bake koja je upravo upisala tečaj stranog jezika. Na žalost, do sada nisu zaživjeli u pedagoškoj praksi jer se u mnogome ne slažu s uobičajenim razmišljanjima o tome kako se pravilno uči, objavljuje studomat.ba.

1. MIJENJAJTE OKRUŽENJE!

Učenje na jednom mjestu može dovesti do toga da se na drugim lokacijama teže prisjećamo naučenog. Mijenjanje okruženja tokom ponavljanja gradiva značajno poboljšava rezultate učenja. Kako? Mozak tokom učenja stvara veze između gradiva koje trenutno »ulijevamo« u mozak i vanjskih podražaja iz sredine u kojoj se nalazimo (zvukovi, mirisi...). Tako recimo podatak o moruzgvi ili polunametnici imeli ostaje »usklađen« u mozgu zajedno sa pogledom na prugaste tapete, mirisom novog namještaja i brujanjem glasova iz parkića pred kućom. Ako to isto gradivo sljedeći put pređemo u knjižnici, gledajući u zelenu lampu i osluškujući šaptanje za susjednim stolom, isto gradivo dobiva nove asocijacije, informacije su obogaćene većim brojem veza u mozgu i tako se bolje zadržavaju u sjećanju.

2. PREPLITANJE UMJESTO GOMILANJA

Mnogo je bolje da češće skačete s predmeta na predmet. Ljudi imaju običaj da određeni dio gradiva zamišljaju kao planinu na koju se treba popeti i preći je prije nego što počnu sa usponom na sljedeću. U stvari, stalno skakanje sa predmeta na predmet, sa zadataka na definicije, sa nepravilnih glagola na konverzaciju i natrag, daje mnogo bolje rezultate. Važno je samo da su teme koje se prepliću međusobno povezane u jednu nad-cjelinu – nema smisla prelaziti s učenja glavnih gradova na uvježbavanje ljestvica naklaviru, a zatim back-handa u tenisu, jer se naučeno iz toliko različitih oblasti nikako ne može povezati i ispreplitati u mozgu.

3. PRISJEĆANJE JE MAJKA UČENJA

Smatrate da je strašno to koliko vas profesori »maltretiraju« kontrolnim zadacima i testovima? U stvari, možda bi bilo bolje da vas još češće pitaju i provjeravaju. Zašto, pitate se? Zato što kopanje po pamćenju u potrazi za odgovorima na pitanja nastavnika nije samo puka repro-

dukcija naučenog, već zapravo najkvalitetniji način učenja. Štaviše, što se više mučimo da se prisjetimo nečega, to će nam ta informacija ostati bolje sačuvana za ubuduće.

Pokušajte ne pisati bilješke na satu već neposredno nakon njega. Bit će vam teško sjetiti se svega što je profesor rekao, ali upravo dok se mozak bude naprezao da ponovi sve što ste čuli, dobar dio toga ćete i naučiti.

4. ILUZIJA ZNANJA

Bilo da ste zadovoljni učinkom ili mislite da je moglo bolje, svi su izgledi da nemate pojma koliko dobro ste zaista naučili gradivo tijekom jednog »grijanja stolice«. To što ste sa punim razumijevanjem ponovili na glas lekciju koju ste upravo učili ne znači da će vam ona ostati u sjećanju duže od par dana. Sudbina informacija koje ste upravo »usisali« zapravo je još neizvjesna, i zavisi od budućih koraka prilikom ponavljanja iprisjećanja naučenog.

Ekspерименти pokazuju da uglavnom pogrešno ocjenjujemo vlastiti učinak pri učenju. Oni koji najmanje nauče često su najzadovoljniji efektima učenja, a »agresivne« tehnike za brzo »bubanje« na pamet kontraproduktivne su za dugoročno pamćenje, ali, na žalost, djeluju kao da su učinkovite na prvu loptu. Brzi rezultati ohrabruju, a tehnike kvalitetnog učenja koje se baziraju na prisjećanju i stalnim provjerama znanja u prvi plan stavljanju naše greške i nesigurnosti, pa mogu djelovati obeshrabrujuće. A ljudi upravo uče praveći i ispravljajući greške.

5. SVI UČE NA ISTI NAČIN

Iako većina nas vjeruje da svi učimo na drugačiji način, znanstvenici tvrde da svi učimo na isti način. Ne postoje vizualni (slika) i auditivni (zvuk) tipovi, razlike u učenju među onima koji koriste lijevu ili desnu polutku mozga itd. Nijedan eksperiment nije dokazao da određeni ljudi informacije primaju brže i bolje ako su predstavljene bilo vizuelno (slikom li grafikonom), zvučno (kada su ispričane) ili kada ono što učimo možemo i da vidimo u prostoru i opipamo.

Umjesto da troše vrijeme i resurse da učenje prilagođavaju različitim tipovima učenika, profesori bi se trebali usredotočiti na ono što je zajedničko svima – provjere znanja u dobro odabranim trenucima, preplitanje gradiva, griješenje i ispravljanje grešaka kao i mijenjanje okoline u kojoj učimo – univerzalne su tehnike koje u učenju pomažu svima.

(www.teen385.com)

OTKRIVENA »MEGAZEMLJA«

Planet se smatra potencijalnim mjestom za život izvan Zemlje, prvenstveno zbog činjenice da nije plinovit već se smatra da je stvoren od stijena i ostalih čvrstih materijala. Iako su teoretičari vjerovali da uopće ne postoji, znanstvenici iz Harvard-Smithsonian centra otkrili su novu vrstu planeta koju su nazvali »megazemlja«. Ime je posve prikladno, jer ova »mrcina« među planetima je 17 puta teža od Zemlje i 2,3 puta veća. Novootkriveni planet dobio je ime Kepler-10c. Star je oko 11 milijardi godina, a oko svog sunca se zarotira tijekom 45 dana. Planet se smatra potencijalnim mjestom za život izvan Zemlje, prvenstveno zbog činjenice da nije plinovit, već se smatra da je stvoren od stijena i ostalih čvrstih materijala, smatraju znanstvenici iz Harvard-Smithsonian centra za astrofiziku, piše portal www.6yka.com.

MIKROORGANIZMI SA SVEMIRSKIH LETJELICA MOGLI BI KOLONIZIRATI MARS

Mikroorganizmi sa Zemlje koji se nalaze na svemirskim letjelicama mogli bi kolonizirati Crveni planet i ostala nebeska tijela u Sunčevu sustavu, pokazuje nedavno istraživanje.

Novo istraživanje bavi se utjecajem potrage za životom u Sunčevu sustavu: ako mikrobi sa Zemlje mogu preživjeti rizično putovanje do drugih planeta i Mjeseca, moglo bi biti teško odrediti jesu li živi mikrobi koji bi bili otkriveni na ovim nebeskim tijelima nastali na njima ili su uvezeni sa Zemlje. Kako bi se osiguralo da misije slučajno ne prenesu mikrobe na druga kozmička tijela, dopušteno je da se na svemirskim letjelicama razvije mikrobni život samo do određene razine. Međutim, istraživanja iz triju studija tijekom 2012. sugeriraju da postojeći standard biološkog opterećenja nije zadovoljavajući, jer su neki mikrobi tvrdokorniji nego što se to očekivalo. U dvjema studijama znanstvenici su testirali sposobnost sporogene bakterije *Bacillus pumilus* SAFR-032, otporne na ultraljubičasto zračenje i peroksid koji se koristi za čišćenje letjelica, na preživljavanje u svemiru. Korištenjem EuTEF (European Technology Exposure Facility) tehnologije postavljene na Međunarodnoj svemirskoj postaji, znanstvenici su izložili bakterije simuliranoj Marsovoj atmosferi. »Na naše iznenađenje, neke od spora preživjele su 18 mjeseci«, izjavio je NASA-in istraživač Kasthuri Venkateswaran, autor svih triju studija. Preživjele spore *Bacillus pumilus* SAFR-032 također su pokazale i povećanu razinu proteina povezanih s otpornošću na UV-zračenje. Uzevši u obzir da je UV-zračenje velika prijetnja za bakterije koje žive u svemiru, istraživači vjeruju kako bi spore zaštićene od solarne radijacije, poput onih koje žive ispod strukture letjelica, eventualno mogle preživjeti put do Marsa. U trećoj studiji, Venkateswaran i njegovi kolege testirali su preživljavanje staničnih organizama na stijenama. Neki od njih preživjeli su punih 18 mjeseci u svemiru. Rezultat ukazuje da stijene izbačene s planeta zahvaljujući udaru meteora mogu prenijeti organizme na drugi planet, piše portal znanost.geek.hr.

NAJVEĆE STVORENJE KOJE JE IKAD HODALO ZEMLJOM

Najveće biće koje je ikad hodalo Zemljom – dinosaur visok 20, dug 40 metara i težak nevjerojatnih 77 tona otkriven je u Argentini, tvrde paleontolozi. Njegovu gigantsku kost otkrio je još prije par godina jedan lokalni farmer u pustinji blizu mjesta La Flecha u Patagoniji na jugu Argentine. Nakon jedne kosti skupina znanstvenika na istom je mjestu pronašla njih još 200, koje pripadaju sedam različitih jedinki ove novootkrivene vrste dinosaura, što znači pravu revoluciju u shvaćanju pradačne povijesti života na Zemlji. Voditelj istraživačkog tima dr. Diego Pol smatra kako je riječ o najvećem dinosauru koji je ikad hodao Zemljom. Iako ova vrsta dinosaura još nema službenog naziva, znanstvenici je nazivaju »gigantima«. Istraživanje i dalje traje, kako bi pronašli što više dijelova njihovog kostura. Smatraju da ova vrsta pripada porodici sauropoda, odnosno titanosaura, koji su živjeli prije 95 milijuna godina. Trenutačni rekorder po dimenzijama je argentinosaur, za kojeg se smatra da je težio oko 70 tona, objavio je danas.net.hr.

ALAT ZA PREVOĐENJE U STVARNOM VREMENU

Izvršni direktor Microsofta Satya Nadella objavio je kako tvrtka do kraja ove godine planira lansirati alat za Skype koji služi za prevođenje u stvarnom vremenu. On je ovo objavio na konferenciji Code koja se održava na jugu Kalifornije. Na pozornici, direktor tvrtke Skype, Gurdeep Pall nazvao je drugu direktoricu podružnice ove kompanije Dianu Heinrichs i obratio joj se na engleskom jeziku. Gospođa Heinrichs govorila je njemački. Tijekom razgovora u trajanju od pet minuta, Pall je rekao nešto na engleskom jeziku, a zatim bi, nakon kraće stanke, računalni glas ponovio ono što je rekao, ali na njemačkom jeziku. Zatim bi gospođa Heinrichs rekla nešto na njemačkom jeziku, a nakon stanke računalno bi to ponovilo na engleskom jeziku. Tijekom trajanja razgovora, na zaslonu su se mogli vidjeti titlovi obaju jezika. Nadella kaže kako će sustav prevođenja u stvarnom vremenu biti uključen u sve Skype proizvode na svim platformama, uključujući i aplikacije Skype za iPhone i Android, prenosi tehno.klik.net.hr.

UMJETNI ZUB STAR 2.300 GODINA!

A rheolozi smatraju kako su u Le Chenu, na sjeveru Francuske, pronašli ostatak prvog umjetnog zuba u zapadnoj Europi i to na ostacima žene iz Željeznog doba. Smatraju kako je žena u vrijeme smrti bila između 20 i 30 godina starosti, te da je imala umjetni sjekutić. Naime, upravo na tom mjestu znanstvenici su pronašli željezni štapić, za koji smatraju da je poslužio kao 'korijen' umjetnog zuba napravljenog od drva ili kosti. Iako su tijela pronađena na tom mjestu bila jako loše očuvana, Guillaume Seguin tvrdi kako su svi zubi bili anatomske raspoređeni, no pronašao ih je 31 umjesto 32. Umjesto jednog sjekutića našao je komadić metala. Kasnije je na slikama uočio kako veličina i oblik metala odgovaraju korijenu zuba, pa je pretpostavio da se radi o umjetnom sjekutiću. Naravno, takav bi umetak mogao imati vrlo nepovoljne posljedice po vlasnika, a možda je bio čak i uzrok smrti, smatraju znanstvenici. Pod pretpostavkom da se stvarno radi o umjetnom zubu, značilo bi da je star oko 2.300 godina i tako bi postao najstariji umjetni zub Europe. Umjetni zubi otkriveni u Egiptu i području nekadašnje Mezopotamije stari su i do 5.500 godina, piše danas.net.hr

MOŽE LI KAVA ZAŠTITITI VID?

U posljednje vrijeme o kavi se piše uglavnom u, za zdravlje, vrlo pozitivnom kontekstu. Tom se trendu pridružuje studija objavljena u časopisu Agricultural and Food Chemistry, prema čijim rezultatima ispijanje kave može pružiti zaštitu od narušavanja vida, pa čak i od sljepoće. Prethodne studije pokazale su kako antioksidans prisutan u kavi, klorogenična kiselina (CGA), ima značajno neuroprotektivno djelovanje. S obzirom da određene neuroprotektivne tvari mogu blokirati hipoksiju, odnosno smanjenje opskrbe kisikom određenih dijelova tijela, autori su pokušali utvrditi može li CGA iz kave spriječiti i hipoksiju retine. Istraživači su prvo testirali utjecaj CGA na stanice retine izložene hipoksiji. Stanična oštećenja ublažena su dušičnim oksidom, no šteta je daleko više spriječena ukoliko su stanice prvotno bile tretirane s CGA. Potom su istraživači isprovocirali oštećenje retine miševa, te testirali utjecaj ekstrakta kave i CGA. Rezultati su pokazali kako i ekstrakt kave i CGA smanjuju smrt stanica retine oka, prenosi portal znanost.geek.hr.

DETEKTOR LAŽI ZA OBJAVE NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

U tijeku je razvoj detektora laži za društvene medije, javlja BBC. Tim bi se uređajem moglo u stvarnom vremenu ustanoviti je li neka objava istinita ili ne, kao i je li stvorena s ciljem širenja lažnih informacija. Projekt Pheme, nazvan po ženi iz grčke mitologije poznatoj po širenju glasina, nastao je iz istraživanja o upotrebi društvenih medija tijekom nereda u Londonu 2011. godine. »Nakon nereda 2011. godine pojavili su se prijedlozi o gašenju društvenih mreža kako bi se spriječilo pobunjenike da ih koriste za organiziranje«, objašnjava dr. Kalina Bončeva, glavna istraživačica na projektu Sveučilišta u Sheffieldu. «Ali, društvene mreže također pružaju korisne informacije. Problem je što se sve događa tako brzo da ne možemo brzo razlučiti istinu od laži», dodaje ona. Sustav će izvore informacija razvrstati u kategorije kao što su novinari, stručnjaci, svjedoci i slično. Sustav će također pretraživati povijest računa na društve-

nim mrežama, kako bi se utvrdilo jesu li dosadašnje objave bile istinite ili lažne. Pratit će se razvoj razgovora na društvenim mrežama, a provjeravat će se i izvori kako bi se utvrdila istinitost informacija. Rezultati će biti vizualno predstavljani kako bi korisnici mogli procijeniti je li informacija točna. Glasine će biti razvrstane u četiri kategorije – spekulacija, kontroverza, te nenamjerno, odnosno zlonamjerno širenje pogrešnih informacija. Prvi rezultati očekuju se za 18 mjeseci, te će biti testirani uglavnom sa skupinama novinara i liječnika, objavio je tehno.klik.net.hr.

Kreativni ulični događaj

»Artikuliranje« je neobični, kreativni, street event (ulični događaj), koji je Zagrebu opet dodao pridjev urbane, kulturne metropole. Prošlog je mjeseca Strossmayerov trg, u blizini samog središta Zagreba, bio mjesto spajanja umjetnika i promatrača. Okupljalište kreativaca, dobre glazbe, umjetnosti i naravno dobrih vibracija. Cilj ovog projekta je na nenametljiv način građanima približiti kulturu i umjetnost na sasvim običnim lokacijama, koje svakodnevno posjećuju na putu do posla, škole ili faksa. Svakoga su dana od 19

Cilj ovog projekta je građanima na nenametljiv način približiti kulturu i umjetnost i to na sasvim običnim lokacijama

sati prolaznici, odnosno posjetitelji, mogli razgovarati s umjetnicima o njihovom stvaralaštvu, životu, zanimljivim događajima, u biti, mogli su popiti poslijepodnevnu kavu s nekim od ovih imena: Larisa Lipovac-Navojec, Goran i Bojan Navojec, Krešo Dolenčić i Ana Tonković-

Dolenčić, Mario Petreković, Denis Brajčić, Mile Kekin, Mima Simić, Natalie Dizdar, arhitekt Nikola Filipović, Jelena Radan, Matija Dedić, Davor Bruketa, Maja Posavec i Ozren Grabarić. Nakon ugodnih razgovora slijedili su koncerti Mayalesa, Jelene Radan, Ljetnog kina i drugih. Osim bogate besplatne kulturne ponude ovaj je projekt ponudio Zagrebu gastronomske slastice i niz trgovačkih kućica, među kojima ste mogli pronaći Hrvatsko dizajnersko društvo, RaZGlednice, Perleraj, Filip Gordon Franka. Kućice koje su na trg unijele veselost oslikali su hrvatski likovni umjetnici, arhitekti, dizajneri: Boo Boo Tannenbaum, Lunar, A'marie, Karolina Pernar, Tomislav Ostrman, Denis Brajčić, Luka Vučić, Siniša Sudar, Iva Habus, Tena Letica.

Jedan od organizatora ovog događaja kazao je više o cilju ovakvog kreativnog okupljanja. »Artikuliranjem želimo obogatiti zagrebački javni prostor, zanimljivim i atraktivnim kulturnim sadržajem. Iz samog naziva može se zaključiti kako se radi o 'Artikulaciji', stoga smo odlučili da poznati hrvatski umjetnici iz različitih područja podijele s posjetiteljima svoje misli, djela, navike i naravno neke neočekivane činjenice i događaje iz svojih života i na taj način se artikuliraju.« Svakako se nadamo da će ovaj projekt zaživjeti.

I. R.

INmusic festival u Zagrebu

Deveto izdanje INmusic festivala održat će se od 23. do 25. lipnja na Otoku mladosti zagrebačkog Jaruna. Bogat program se odvija na više bina a nastupit će svjetski poznata imena različitih ali aktualnih glazbenih žanrova: The Black Keys, Pixies, MGMT, Foals, Flogging Molly, Bombino, Bombay Bicycle Club, Wolfmother, Digitalism, Jagwar Ma, Crystal Fighters...

Od regionalnih izvođača najavljeni su: Partibrejkers, Gatuzo, Rambo Amadeus, Kandžija i Gole žene, Baden Baden, Žen, Pars Petrosa, Elephant and the Moon...

Festivalske karte kupite možete kupiti na službenoj web stranici festivala www.inmusicfestival.com, u Tisak media centru (u Hrvatskoj), Dirty Old Shopu (Tratinska 18, Zagreb). Posjetitelje očekuje i kamp koji će biti otvoren od 20. do 26. lipnja.

Inače, INmusic festival je primio i velika priznanja poput onog National Geographic Travelera koji je uvrstio INmusic među 3 svjetska festivala koja treba posjetiti ili američkog Huffington posta koji ga je uvrstio među 10 svjetskih festivala koje treba posjetiti, a isto su učinili i putnički portali poput GlobalGrasshoppera i TravelFreaka.

E. K.

Glazbeni intervju: MOSKVA

Singl »SVIJET JE NAŠ« najavljuje drugi album

Sa svojim zreim i modernim indie zvukom, grupa Moskva predstavlja zanimljivu pojavu na hrvatskoj pop i rock glazbenoj sceni. Stižu iz Rijeke, a iza sebe imaju jedan album pod nazivom »Poligraf«. Prije par dana imali su premijeru svog novog singla pod nazivom »Svijet je naš«, kao uvertiru za novi, drugi album benda. Vladimir Tomić, gitarist, autor i utemeljitelj Moskve ispričao nam je kako su nastali, što su dosad uradili, te koji su im daljnji planovi.

KUŽIŠ?!: Grupa Moskva postoji dvije godine. Kažite nam više o vašim počecima...

Počeli smo nenamjerno kao duo, Ivana Ujevića na bubnjevima i mene s gitarom, a uskoro nam se pridružio Goran Grgurev Grga na basu. Prošlo je neko vrijeme dok nismo došli do Tamare Dorčić, koja je na naše oduševljenje preuzela ulogu pjevačice. Nakon nekoliko nastupa po lokalnim klubovima i ohrabreni afirmativnim kritikama prijatelja i starijih kolega, ulazimo u studio G.I.S. snimiti album.

KUŽIŠ?!: Vaš debitanski album »Poligraf« izašao je prije dvije godine...

Točno, album je izašao u studenome 2011. godine, pod izdavačkom etiketom Dallas Records, a na njemu je zastupljeno devet pjesama. Album je snimljen u studiju G.I.S. u Kastvu, pod produkcijom palicom Mateja Zeca, inače gitarista grupe Let 3 i Mor-

so, osim posljednje pjesme »Otok« koju je producirao Vlado Simcich Vava.

Album su svojim gostovanjima obogatili Vedran Križan, klavijaturist Fiumensa i Manofona, na gore spomenutom »Otoku« genijalno odsviranim rhodesima, na istom nam se pridružio Vava, na ritam gitari, a Matej Zec je mellotronom oplemenio »Lomim valove« i naslovnu, »Poligraf«. Vava nas prati i motivira od samog početka i vjerojatno nije imao ni pametnijeg posla, pa je osim produciranja pjesme završio i uvjerio Vedrana kako bi se njegovo vješto prebiranje po crno-bijelim tipkama odlično uklopilo u zadani kontekst.

KUŽIŠ?!: Album je primijećen u javnosti, dobili ste odlične kritike. Koliko vam to znači?

Dobra kritika uvijek imponira, ali sigurno nije među prioritetnim razlozima zbog kojih bismo dizali letvicu. Sretni smo i zadovoljni albumom, ali nas to ne ograničuje i nismo otišli na godišnji odmor, dapače, uvijek pronalazimo puno mjesta za napredak.

KUŽIŠ?!: Tko je autor pjesama i glazbe, odakle crpate inspiraciju?

Nakupio sam naramak pjesama i arogantno odlučio kako zaslužuju da ih odsviram s bendom, ne znam što im bi, ali se ova nekolicina složila sa mnom i prepustila mi na povjerenje da i dalje nastavim tako, što i jesam. Kada u svoja četiri zida uspijem slo-

žiti dijelove koje prepoznam kao pjesmu, odmumljam ili odsviram melodiju sebi u bradu, smjelo se bacim u pisanje teksta, što zna potrajati. Nakon toga, ideju donesem na probu i prepustim da se pjesma dalje razvija s bendom.

KUŽIŠ?!: Prošle su dvije godine od vašeg albuma prvijenca. Kada možemo očekivati novi album?

Sve vrijeme radimo na novom materijalu, nedavno nam se pridružio novi, sjajni basist Sanjin Perić, koji je svojom svirkom i zaraznim elanom osvježio bend. Ovih nam je dana izišao novi singl, koji se zove »Svijet je naš«. U pitanju je duet s Ivanom Dečakom iz grupe Vatra, a za ovu pjesmu snimljen je i video spot.

KUŽIŠ?!: Hoće li novi album ići u istom smjeru kao i prijašnji, ili...?

Mislim kako ovaj singl najbolje pokazuje smjer u kojem sada idemo.

Anita Klinac

Rad grupe možete pratiti na njihovom Facebook profilu www.facebook.com/moskva.bend, dok su svi njihovi video spotovi dostupni na kanalu Youtube!

NAJAVA

Jozef van Wissem u MSUV-u

Jozef van Wissem, nizozemski skladatelj i lautist, prošlogodišnji dobitnik Zlatne palme u Cannesu za originalnu

glazbu za posljednji flim Jima Jarmuscha »Only Lovers Left Alive«, nastupit će večeras (petak, 13. lipnja) u Novom Sadu. Koncert će biti održan u Muzeju suvremene umjetnosti Vojvodine. Ulaznice se u pretprodaji mogu kupiti u CD Shopu Mungos (Zmaj Jovina 2, Novi Sad) po cijeni od 400 dinara, dok će na dan koncerta iznositi 500 dinara.

Frogville Fest u Žablju

Sutra, u subotu 14. lipnja, u Žablju se održava Frogville Fest. Nastupit će devet skupina od kojih su glavna imena Bjesovi i Zbogom Brus Li, dok će nastupiti još i Minjah Crew i Wolfram iz Novog Sada, The Bullrush Hicks, Bdfu-

se i Novi momenti iz Žablja, te čačanski indie-rock bend Za Dž.

Festival će, kao i prethodnih godina, biti održan na Malom stadionu u središtu Žablja, a karte u pretprodaji i na ulazu koštaju 300 dinara, osim za afterparty, na kojem će ulaz biti 200 dinara. Za d'n'b afterparty će se pobrinuti novosadski dvojac Netics.

Putopisac Tomislav Perko u Subotici

U Omladinskom klubu »Skladište« u Subotici će u četvrtak, 19. lipnja, gostovati Tomislav Perko, putopisac iz Zagreba, koji će predstaviti svoj književni prvijenac »1000 dana proljeća«. Perko se nedavno vratio s putovanja oko svijeta. Obišao je pet kontinenata, i to s proračunom od svega nekoliko eura na dan. Početak je u 19,30 sati.

Pet Shop Boys i Hurts na Exitu

Glazbeni festival Exit 2014. bit će održan od 10. do 17. srpnja, s tim što će prva četiri dana biti u Novom Sadu, a preostala tri u Crnoj Gori. Festival će na Petrovaradinskoj tvrđavi biti organiziran od 10. do 13. srpnja, a potom se seli na plažu Jaz u Budvi i Stari grad u Kotoru, gdje će trajati od 15. do 17. srpnja.

Među ostalima, na ovogodišnji Exit stižu legendarni Pet Shop Boys (koji će otvoriti festival), Damon Albarn, frontmen skupina Blur i Gorillaz, disco diva Gloria Gaynor, brit pop sastav Suede, Asian Dub Foundation i mnogi drugi. Nedavno je najavljen i nastup čuvenog britanskog sastava The Hurts, koji će nastupiti na glavnoj bini u nedjelju, 13. srpnja.

Poznata su i imena koja će zagrijevati publiku na Dance Areni, a to su: Disclosure, Carl Craig vs Green Velvet, Du-

sky vs Paul Woolford, Jackmaster & ONE-MAN. Najavljen je i čuveni DJ dvojac Deep Dish, te ekskluzivna večer »Carl Cox vs friends«.

Kao što je poznato od ranije, nakon velikog uspjeha prošlogodišnjeg X-Bass programa, ove godine na Exit stižu velika imena dubstepa i sličnih »basovitih« podžanrova: Skrillex, Rudimental, DUB FX i Koven.

Posjetitelje očekuje i bogat program na Explosive bini, namijenjenoj ljubiteljima tvrdog gitarskog zvuka.

Inače, Exit je dobio i svoj peti dan, koji se održava mjesec dana prije festivala. Naime, Rock@Exit, jednodnevni festival s Queens of the Stone Age kao glavnim zvijezdama, bit će održan 11. lipnja, također na Petrovaradinskoj tvrđavi.

Na glavnoj bini Sea Dance festivala, 17. srpnja, koliko je za sada poznato, nastupit će Jamiroquai, a taj je tulum najavljen kao »funky morski ples«.

Više informacija o cjelokupnom programu festivala i kupnji ulaznica na www.exitfest.org!

pet plus
vojvodanski portal za mlade
www.petplus.rs

preporuka

GLAZBA:

Röyksopp & Robyn – »Do It Again«

»Do It Again« prvi je zajednički projekt norveškog glazbenog dua Röyksoppa i švedske pjevačice Robyn. Album se sastoji od pet pjesama, koje su najviše fokusirane na heavy instrumentale u koje se ubacuje nadrealni glas švedske pjevačice. Oba izvođača svoj zvuk temelje na elektro glazbi, elektro-popu ili technu, te su u savršenoj uniji uspjeli na svijet donijeti nešto doista spektakularno. Pop tonovi albuma su izbalansirani dugim, dobrim technom – skoro zvuči kao nešto što bi Björk napravila da je odrasla na EDM-u. Pjesme su ekstravagantne, avangardne i izvan mainstreama, ali iznad svega su lake za slušanje i za plesanje. Toplo preporučujem svim ljubiteljima dobrog skandinavskog elektra. Izdajamo numere: »Do It Again« i »Sayit«.

I. Kovač

FILM: Zlurada

Nakon nekolicine akcijskih filmova u kojima tumači femme fatale, Angelina Jolie se ove godine predstavlja u drugom glumačkom svjetlu. Radi se o filmu »Zlurada« (Maleficent) redatelja Roberta Stromberga. Glavne uloge tumače već spomenuta Angelina Jolie kao zla vila Zlurada, Elle Fanning kao princeza Aurora, te Charlto Copley kao Stefan. Radnja filma zapravo je adaptacija poznate bajke Trnoružica. Za razliku od originalne bajke u kojoj je glavna junakinja sama princeza Aurora, Stromberg u svojem filmu fokus stavlja na zlu vilu Zluradu, te prikazuje bajku iz njezine perspektive. Očekivala sam puno od ovog filma i moja su očekivanja ispunjena. Kostimi, šminka, specijalni efekti i glazba skupa ovaj film čine uistinu magičnim. Angelina Jolie je na nevjerojatan način uspjela iznijeti lik zle i tašte vile. Elle Fanning, koja je dugo bila u sjeni svoje poznatije sestre Dakote, ovim je filmom napravila veliki korak u svojoj glumačkoj karijeri. Film vrijedi pogledati. Ako ništa drugo, vratit će vas u djetinjstvo!

N. Balažević

KNJIGA: »Prine magle«

Carlos Ruiz Zafon nije autor o kojem pišem prvi puta, njega sam često spominjala. U pitanju je mješavina znanstvene fantastike, velikog dara sklapanja rečenica i životnih likova, koji vas nikako ne mogu ostaviti ravnodušnima. Zafon je španjolski pisac, ovo je njegov prvi roman, radnja je smještena u nepoznat gradić na obali Atlantika u koji se glavni lik, dječak Max Craver, preselio sa svojom obitelji. Kuća koju je iznajmio njegov otac sagrađena je 1923. i bila je u vlasništvu Richarda Fleischmana, prestižnog kirurga, koji je sa suprugom Evom kuću u kojoj su živjeli napustio nakon velike tragedije koja ih je zadesila. Igrajući se na plaži u blizini kuće, utopio se njihov sedmogodišnji sin Jakob. U blizini kuće nalazi se vrt s kamenim kipovima putujućeg cirkusa, uključujući krotitelja lavova, fakira, čovjeka od gume. U podrumu kuće Max pronalazi filmske vrpce koje je snimio mladi Jakob, na snimkama se nalazi isti taj vrt, ali su figure u drugačijim položajima. Tu počinje enigma.

I. Rudić

EXIT ADVENTURE

JULY 10 - 13
EXIT FESTIVAL
JULY 15 - 17
SEA DANCE FESTIVAL

PETROVARADIN FORTRESS
SERBIA

JAZZ BEACH
MONTENEGRO